

въглища. В случая практиката очаква от проектантите на индексни формули да предложат такава формула за индекса, например на средната цена на потребителна единица, която да позволява прилагане както без съизмерител, така и със съизмерител за различни видове въглища по калорично съдържание. Очевидно формула, която отговаря на подобно условие, би имала следния известен вид:

$$I_{\bar{p}} = \frac{\sum q_{h1} c_h \frac{p_{h1}}{c_h}}{\sum q_{h1} c_h} : \frac{\sum q_{h0} c_h \frac{p_{h0}}{c_h}}{\sum q_{h0} c_h}, \quad (12)$$

където C_h е броят на калориите (в случая елементарните потребителни единици), съдържащи се в една натурална единица (примерно в 1 тон) от h -ия вид въглища.

Аналогично може да се построи и формула за общото количество закупени въглища (респ. калории), а именно:

$$I_q = \frac{\sum q_{h1} c_h}{\sum q_{h0} c_h}. \quad (13)$$

Може напълно основателно да се твърди, че в крайна сметка практическият деец е този, който решава за каква познавателна задача да използва формулите. В това отношение никаква математическа теория на множествата не може да забрани на практическия деец да си зададе въпроса как се развива във времето средната цена на калория въглища или общото количество на произведените, респ. закупените калории въглища. За това едва ли биха попречили всякакви заклинания от рода, че този познавателен интерес на практиката би бил лишен от смисъл, че е "вътрешно противоречив", че е глупост и пр. Тези заклинания не биха могли да попречат и когато в тази ситуация се използват за съизмерителна скала цените на различните видове въглища (примерно на 1 тон) към фиксирана дата на курса на лева (респ. долара). В тази ситуация индексната формула за измерване на динамиката на средната цена на една елементарна потребителна единица би имала вида:

$$I_{\bar{p}} = \frac{\sum q_{h1} p_c \frac{p_{h1}}{p_c}}{\sum q_{h1} p_c} : \frac{\sum q_{h0} p_c \frac{p_{h0}}{p_c}}{\sum q_{h0} p_c}, \quad (14)$$

където p_c е постоянната цена на h -ия вид въглища към дата, избрана за фиксиране курса на лева (респ. долара).

Следователно изобщо не е в компетентността и правомощията на проектантите на формули да диктуват на практиката дали да използва съиз-